

بلای بزرگ برای کشور

این یک بلای بزرگی است برای کشور؛ یک راه درآمد راحتی است که نفت را از چاه بکشیم بیرون و برویم به یک قیمتی بفروشیم؛ یک درآمد مفت و آسان! از اول -از دوران‌های قبل- به این شیوه عادت کرده‌ایم؛ این به ضرر مایه تمام شده، واقعاً به ضرر مایه تمام شده. کشورهایی هستند که یک قطره نفت هم در آنها تولید نمی‌شود، [ولی] گشتند، راه‌های دیگری را پیدا کردند، راه‌های بهتری را پیدا کردند، به نفعشان تمام شد. نفت اختیاریش دست ما نیست، دست تولیدکننده نفت نیست، می‌بینید دیگر؛ نه فقط [هنگام] مسئله‌ی تحریم -حالا تحریم یک چیز عارضی است- [حتی] آن وقتی هم که تحریم نیست، نفت در اختیار مصرف‌کننده‌های گردن کلفت متعارف دنیا است؛ اختیار نفت دست آمریکا و اروپا و اتباع اینها است، قیمت‌گذاری دست آنها است، کارهای گوناگون دست آنها است، توطئه‌ها و حمله‌های آنها... بنابراین ما باید این را در کشور حل کنیم. ● ۹۸/۵/۳۰

روایت تاریخی

اگر فداکاری بزرگ

حسین بن علی نمی بود...

اساس دین با عاشورا پیوند خورده و به برکت عاشورا هم باقی مانده است. اگر فداکاری بزرگ حسین بن علی علیه‌السلام نمی بود که این فداکاری، وجدان تاریخ را به کلی متوجه و بیدار کرد در همان قرن اول یا نیمه‌ی قرن دوم هجری، بساط اسلام به کلی برچیده می‌شد. قطعاً این گونه است. اگر کسی اهل مراجعه به تاریخ باشد و حقایق تاریخی را ملاحظه کند، این را تصدیق خواهد کرد. چیزی که وجدان جامعه‌ی اسلامی را در آن زمان برآشفته و اسوده و الگویی برای بعدی‌ها شد، همین حادثه‌ی عجیبی بود که تا آن روز در اسلام سابقه نداشت. البته، بعد از آن، نظایر بسیاری پیدا کرد؛ اما هیچ کدام از آن نسخه‌ها، مطابق اصل نبود. امت اسلام، شهیدان زیادی داد. شهدای دستجمعی داد. اما هیچ کدام به پای حادثه‌ی عاشورا نرسید. ● ۷۲/۳/۲۶

رونق تولید

پول پاشیدن بی حساب و کتاب

ما را به جایی نمی‌رساند

خیلی از این مفاسد و آسیب‌های اجتماعی، در صورتی که اشتغال باشد، از بین خواهد رفت؛ خیلی از این مفاسد ناشی از بیکاری جوان‌ها است. اگر بخواهیم اشتغال به وجود بیاوریم، باید به مسئله‌ی تولید اهمیت بدهیم و تولید داخلی را با شیوه‌های درست، با سیاست‌های دقیق، پیش ببریم. پول پاشیدن بی حساب و کتاب ما را به جایی نمی‌رساند؛ باید حساب کنیم، دقیق عمل کنیم. الحمدلله مجموعه‌ی مسئولین در قوه‌ی مجریه دنبال این مسائل هستند، دارند دنبال می‌کنند. ان شاء الله، ما هم کمکشان می‌کنیم هر چه بتوانیم؛ ان شاء الله به نتایجی برسند. ● ۹۶/۱۰/۱۹

چرانبروهای مؤمن و انقلابی باید نهج‌البلاغه بخوانند

نهج‌البلاغه آئین نامه انقلاب اسلامی است

مطالعه‌ی کتاب شریف نهج‌البلاغه یکی از توصیه‌های همیشگی رهبر انقلاب به جوانان و دانشجویان بوده است که در سال‌های اخیر پررنگ‌تر هم شده است. البته این توصیه از حدود ۴۵ سال پیش که ایشان به عنوان امام جماعت مسجد در مشهد، یکی از کانون‌های نشر معارف دینی را در این شهر سامان می‌داد تاکنون یکی از چند توصیه‌ی اصلی ایشان بوده و در کنار جلسات تفسیر قرآن و شرح حدیث و جلسات دروس حوزوی، جلسات نهج‌البلاغه‌ی ایشان مورد توجه دوستان و علاقمندان بوده است.

دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در روزهای اخیر، بخش‌هایی از جلسات شرح نهج‌البلاغه‌ی ایشان را در سه مجلد جداگانه عرضه کرده است. جلد اول که شامل بیانات ایشان در جلسات مساجد شهر مشهد در سال‌های ۵۲ و ۵۳ است با عنوان «نشر حکومت علوی» منتشر شده است. جلد دوم از این مجموعه نیز به بیانات ایشان در جلسات تابتانی شاخه‌ی دانشجویی حزب جمهوری اسلامی در سال ۵۹ اختصاص یافته که در این جلسات آیت‌الله خامنه‌ای از ۱۱ تیر ۵۹ تا ۱۹ شهریور به موضوع «نبوت‌ها در نهج‌البلاغه» پرداخته اند. شرح بخش‌هایی از نهج‌البلاغه که در ابتدای دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیئت دولت در ۳۰ سال گذشته مطرح شده است نیز شاکله‌ی جلد سوم از این مجموعه را با عنوان «راه روشن مدیران» تشکیل داده است. نشریه‌ی خط حزب الله ضمن معرفی این مجموعه‌ی سه جلدی، ۷ نکته‌ی مقدماتی که از نگاه رهبر انقلاب برای مطالعه‌ی نهج‌البلاغه ضروری و لازم است را از کتاب نبوت‌ها در نهج‌البلاغه منتشر می‌کند.

شباهت دوران جمهوری اسلامی به دوران حکومت علوی

همان طوری که می‌دانید امیرالمؤمنین در موضع یک معلم و اسلام‌شناس و نیز در موضع یک حاکم با مردم خود حرف می‌زد و سخنرانی می‌کرد، و این خطبه‌ها مجموعه‌ی آن سخنرانی‌هاست؛ ناگزیر این سخنان ضمن این که خطوط کلی اندیشه‌ی اسلامی را در خود منعکس می‌کند، ناظر به مسائل روز، مسائل جاری و مشکلات زندگی امیرالمؤمنین نیز هست. ما در زمان خودمان و در دوره‌ای که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی پدید آمده و جوه مشابهت زیادی میان وضعیت جامعه‌ی خود و وضعیت جامعه‌ی امیرالمؤمنین بدست می‌آوریم... چون چنین است پس نهج‌البلاغه برای ما از دو نظر اهمیت پیدا می‌کند، اولاً از نظر طرح مسائل اصولی اسلام، طرح مسأله‌ی الله، طرح مسأله‌ی انسان و مشخص کردن دیدگاه‌های اسلام درباره‌ی انسان، طرح مسأله‌ی نبوت و موضع نبوت در تاریخ انسان و شأن نبی و رسالت نبی و از این قبیل مسائلی که در باب نبوت هست... [ثانیاً] نهج‌البلاغه اشاره می‌کند به مسائل اجتماعی در محیطی منافقانه و مشتبه؛ و چون مادر چنان محیطی امروز قرار داریم پس مسائل زندگی و مسائل سیاسی و مشکلات و دردها و احیاناً راه‌حل‌ها... می‌تواند از نهج‌البلاغه شناخته و الهام گرفته بشود.

تاریخ دارد به طرف علی (ع) پیش می‌رود

ما امروز بعد از هزار سال از تدوین نهج‌البلاغه بیشتر قدر نهج‌البلاغه را می‌دانیم تا یک عالم بزرگ در قرن چهارم هجری. یعنی بشیریت به طور طبیعی به سمتی پیش رفته که سخن علی و پیام علی و آهنگ اسلام از حنجره‌ی علی برای ما مغتنم‌تر هست تا قرن‌ها پیش، و این چیز بسیار مهمی است که شما ببینید آن زمانی که رضی این سخنان را جمع می‌کرد اولاً در جهان اسلام کم بودند کسانی که به علی بن ابیطالب و سخن او با آن چشمی نگاه کنند که امروز شما نگاه می‌کنید... ثانیاً آنهایی هم که بودند و به سخن علی می‌رسیدند و او را جمع می‌کردند، بیش از آنچه که به محتوا اهمیت بدهند... به لفظ و قالب هم آنچنان بهایی می‌دادند که اگر جایی قالب به آن زیبایی و شیوایی نبوده، آن را حاضر بودند قیچی کنند، بگذارند کنار و آن زیباترینش را جمع کنند. اگر شما بودید این کار را نمی‌کردید... سعی می‌کردید که از محتوای کلام علی بیشتر استفاده کنید... پس تاریخ دارد به طرف علی پیش می‌رود و این یک واقعیت است.

دوم: آنکه مذاکره زمانی منتج به تأمین

منافع ملی خواهد شد که مؤلفه‌های قدرت کشور در شرایط مناسبی قرار داشته باشد. «آن وقتی که جمهوری اسلامی از لحاظ اقتصادی، از لحاظ فرهنگی، به آن اقتداری که ما در نظر گرفته‌ایم برسد، آنجا برود مذاکره کند؛ حرفی نیست. امروز چنین چیزی وجود ندارد؛ ما اگر چنانچه برویم مذاکره کنیم، قطعاً این مذاکره به ضرر ما تمام خواهد شد؛ مذاکره با یک طرف زورگوی این جوری، به

ضرر ما تمام خواهد شد.» ۹۷/۵/۲۲

سوم: گرچه اروپایی‌ها در تعامل با ایران تا به امروز، صرفاً وعده‌های روی کاغذ داده و اقدام عملی انجام نداده‌اند، اما این به معنای قطع رابطه یا مذاکره‌ای با آنها نیست. «بنده قبلاً هم گفته‌ام، الان هم می‌گویم که ارتباط با اروپا باید ادامه پیدا کند. البته اروپا یک شکل نیست، جاهای مختلفش مختلفند، در یک چیزهایی مشترکند، در یک چیزهایی نه، جور دیگرند، روش‌های مختلفی دارند. به‌هر حال با مجموعه‌ای اروپا - کشورهای اروپایی، نه جامعه‌ای اروپا - با کشورهای اروپایی بایستی ادامه‌ای ارتباط باشد اما قطع امید کنید از اینها... این قطع امید به معنای قطع رابطه نیست، به معنای قطع مذاکره نیست؛ به معنای این است که ما تصمیم خودمان را

جور دیگری بگیریم.» ۹۷/۶/۷

و چهارم هم آنکه در این بین، دو استثناء وجود دارد: آمریکا و رژیم صهیونیستی. دلیل منع مذاکره با آمریکا نیز مبتنی بر تجربه‌هایی است که ملت ایران در طول این چهل سال (و مخصوصاً در سال‌های اخیر در ماجرای برجام) آن را کسب کرده است. اگر هدف از مذاکره تأمین منافع ملی کشور است، مذاکره با آمریکا به وضوح نشان داده که نه تنها در بردارنده منافع ملی نیست، بلکه مضرات فراوانی برای کشور دارد. و گرنه «آن روزی که رابطه‌ی با آمریکا مفید باشد، اول کسی که بگوید رابطه را ایجاد بکنند، خود بنده هستم.» ۸۶/۱۰/۱۳ بنابراین «اینکه حالا باز بعضی زمزمه شروع کرده‌اند که «در حاشیه‌ی اجلاس مجمع عمومی، ممکن است مذاکره انجام بگیرد»، این به طور قطع منتفی است؛ یعنی معنی ندارد یک چنین چیزی. آنها که آن ظاهر سازها بودند، آن جوری عمل کردند با ما؛ اینها که آدم‌های وقیح مُتهتکِ پرروی صریح شمشیر از رو بزدند؛ با اینها چه مذاکره‌ای؟ اصلاً معنی ندارد. حالا آقای رئیس‌جمهور که هیچ، وزیر خارجه و عناصر وزارت خارجه هم همین‌جور؛ هیچ معنی ندارد با اینها مذاکره کردن.» ۹۷/۶/۷

سه موضوع اصلی مطالب نهج البلاغه اینهاست

امهات مسائل نهج البلاغه چند چیز است: ۱- اعتقادات، البته اعتقادات را علی بن ابیطالب به شیوه‌ی متکلمان قرن سوم و چهارم مطرح نکرد، بلکه همراه با یک بینش و ذوق معنوی و عرفانی معنا کرده؛ و لذا اگر انسان در باب توحید کلام علی را بشنود خواهد دید که از لحاظ کل قوای بیان و سخن، کلام علی متفاوت است... پس اول اندیشه و فکر اسلامی و افکار اسلامی مثل توحید، مثل انسان، مثل قیامت، مثل نبوت، مثل مسأله‌ی امامت و سایر مسائل اصولی اسلام. ۲- مسائل اجتماعی و سیاسی؛ که چه آنهایی که ناظر به سیاست کلی است، مثلاً چگونگی اداره‌ی کشور و روابط حاکم با زیردستان، با مردم؛ مثلاً نامه به مالک‌اشتر به مصر، بر خور دبا دشمن؛ قاطعیت همراه با اجتناب از کینه‌توزی‌های بیجا؛ اما دقیقاً مرز دشمنی و دوستی را حراست کردن و دچار ساده‌لوحی و ساده‌اندیشی نشدن و مسائل فراوان دیگر اجتماعی، چه مربوط به آن زمان و چه مربوط به کل جامعه، به کل تاریخ. ۳- اخلاق، تربیت نفس، تهذیب و تزکیه‌ی انسان. این سه فصل بزرگ و کلی و سه عنوان اصولی از نهج البلاغه است.

خود علی (ع) نهج البلاغه مجسم است

شما امروز می‌فهمید که ما به نهج البلاغه چقدر احتیاج داریم. نهج البلاغه در حقیقت شخصیت خطی و رسمی امیرالمؤمنین است؛ یعنی خود علی نهج البلاغه‌ی مجسم است و این یکی دیگر از خصوصیات امیر مؤمنان است که به آنچه می‌گوید عمل می‌کند و آنچه را می‌خواهد، در زندگی خود هم پیاده می‌کند. امیرالمؤمنین، شخصیت خودش و زندگی خودش کلمه کلمه و سطر به سطر تفسیر نهج البلاغه و تفسیر قرآن است؛ و لذا شما وقتی نهج البلاغه را بخوانید، هم تاریخ زندگی علی را دانسته‌اید، هم اسلام را شناخته‌اید.

مطالعه موضوعی همراه با شرح و تفصیل نهج البلاغه

بهتر است

چند شیوه کار [برای مطالعه‌ی نهج البلاغه] مطرح می‌شود، دم دست‌ترین شیوه‌ای است که بنده در سال‌ها پیش هم این شیوه را داشتم و این راه را پیمودم. گزینش بخش‌های برجسته‌ای از کتاب شریف نهج البلاغه و شرح و تفصیل و بیان وافیه و کافی از آن. البته شیوه‌های دیگر هم برای بحث وجود دارد، از جمله این که یک خطبه را بگیریم اول تا آخر معنا کنیم و از جمله این که بحث را موضوعی کامل بکنیم. یعنی آن شیوه‌ای که من قبلاً اشاره کردم می‌تواند موضوعی باشد نه موضوعی کامل، نیمه موضوعی می‌تواند باشد که البته این کار سوم در صورتی که وقت و فرصتی وجود می‌داشت اولی‌تر بود و مفیدتر.

کتاب سیری در نهج البلاغه شهید مطهری کلید

خوبی برای شروع است

ما اگر بخواهیم امروز انقلاب اسلامی را ادامه بدهیم - یعنی آنچه به معنای واقعی کلمه «انقلاب اسلامی» است - بایستی اسلام را همه‌جانبه مراعات کنیم که نمودارش نهج البلاغه است، و برگردیم به نهج البلاغه و بازایی کنیم نهج البلاغه را... برادران و خواهران عزیز! کتاب سیری در نهج البلاغه، نوشته‌ی مرحوم شهید مطهری، می‌تواند کلید بسیار خوبی و مشکل‌گشایی برای ورود در بحث‌های نهج البلاغه باشد. البته کافی نیست؛ کلید مشکل‌گشایی است برای ورود در نهج البلاغه، اما به آن نباید اکتفا کنیم؛ نهج البلاغه را بایستی بخوانیم.

نهج البلاغه، آئین نامه انقلاب اسلامی است

نهج البلاغه یک کتابی است که حکایت می‌کند از چندبُعدی بودن اسلام و چندبُعدی بودن انسان و بالتّبع، چندبُعدی بودن انقلاب اسلامی. خود نهج البلاغه هم که کتاب تدوین شده‌ی انقلاب اسلامی است و آئین‌نامه‌ی این انقلاب می‌توان به حسابش آورد، دارای همین خصوصیت است؛ یعنی در آن، میدان‌های وسیع زندگی انسان و بُعدهای گوناگون وجود انسان که همه در اسلام هست، منعکس است.

